

نقش ماجرای کربلا به عنوان ابزار رسانه‌های شیعه

کربلا همواره در طول تاریخ ابزار رسانه‌های شیعه بوده است، مرور کنیم

ثمرات اقدامات رسانه‌های اهل بیت علیه جنگ رسانه‌های دشمن

- ثمرات کوتاه مدت:**
- اعتراض عثمان برادر عبدالله به عبدالله
 - نفرین مرجانه بر پسرش یزید به خاطر قتل امام حسین (ع)
 - اعتراض برادر مروان به مروان
 - اعتراض هند، زن یزید در شهادت امام حسین (ع)
 - پسر یزید خود را از خلافت خلع کرد و با معاویه لعن فرستاد.
 - آشکار شدن نفاق حاکمان اموی
 - گرامی داشتن امام حسین (ع) و خوار شدن جبهه یزیدیان
 - اعتراض عبدالله بن عقیف نابینا به عبدالله در مسجد کوفه
 - بحرمان روحی عمر سعد و اعتراض علیه خودش
 - عمر سعد نامه عبدالله که دستور کشتن امام را داده بود، نزد خود نگه داشته بود و در مقابل اعتراض پیرزنان قریش نامه را نشان می‌داد و عذرخواهی می‌کرد.
 - خانه نشین شدن عمر سعد و عدم دادن ملک ری به او
 - اعتراض اجتماعی به عمر سعد و تحقق وعده امام که بچه‌ها بر سرش سنگ می‌زنند.
 - عبدالله از یزید تبری جست و او را لعن و از کوفه فرار کرد.
- ثمرات میان مدت:**
- شکل‌گیری قیام‌های مختلف در خونخواهی از عاشورا (قیام مختار، قیام توأین، قیام مدینه، قیام زید)
 - انتقام از تمامی قاتلان کربلا
 - محبوبیت اهل بیت و عزت باز ماندگان و بازگشت آبرومندانه به مدینه
 - شکل‌گیری اربعین و تازه شدن عواطف و احساسات علیه یزید
 - بیدار شدن مردم کوفه و توجه به اشتباه بزرگشان
 - برچیده شدن حکومت بنی‌امیه
 - برگزاری مستمر مراسم عزاداری توسط اهل بیت (ع)
 - آگاه‌سازی ائمه (ع) نسبت به قیام کربلا و خیانت جبهه یزید
 - احیای اسلام و خنثی شدن توطئه یزیدیان در از بین بردن کامل دین از طریق قتل امام حسین (ع)
 - گرایش به اهل بیت (ع) و عطش آموزش آموزه‌های دین
 - تشکیل کرسی تدریس امام صادق (ص) با ۴۰۰۰ شاگرد برای ترویج دین
 - ایجاد تشکیلات فرهنگی شعر و مرثیه در پاسداشت قیام کربلا و مذمت ظلم جبهه مقابل
- ثمرات بلندمدت:**
- زنده ماندن جریان عاشورا در طول تاریخ
 - گسترش فرهنگ عاشورا در کل جهان اسلام و بلکه تمامی جهان
 - شکل‌گیری گسترده مراسم عزاداری سیدالشهدا (ص)
 - بیداری روح حماسه و شهادت در جامعه اسلامی
 - ترویج عمومی معارف دین از طریق مراسم عزاداری
 - الگو برداری قیام‌های عدالت‌خواهانه از قیام عاشورا
 - آشکار شدن ظلم و جنایات یزیدیان نزد وجدان همگان
 - توجه دادن ائمه به انتقام‌خواهی از قیام عاشورا توسط حضرت حجت و انتظار شیعیان برای انتقام‌خواهی
 - شکل‌گیری حکومت‌های اسلامی به پیروی حماسه حسینی (قیام سرداران، آل‌بویه و...)
 - شکل‌گیری انقلاب اسلامی ایران مبتنی بر مکتب عاشورا
 - حماسه غرور آفرین ۸ سال دفاع مقدس
 - مجاهدت حزب‌الله لبنان علیه اسرائیل
 - گسترش جریان و فرهنگ اربعین با جذابیت‌های فوق‌العاده برای همه جهانیان

۱ ابزار رسانه‌های امامان شیعه

- ۱ آنها با این ماجرا، یک نهاد اجتماعی عمیق در قلب شیعه ایجاد کردند.
- ۲ توصیه می‌کردند به شاعران که در این باره شعر بگویند و اشعارشان را بخوانند.
- ۳ توصیه می‌کردند که جمع‌هایی تشکیل شود که در آن جمع‌ها این مصیبت‌ها یادآوری شود.
- ۴ توصیه می‌کردند بگریانید و بگریید و حتی خود را به سیمای گریه‌کردن در آورید.
- ۵ توصیه می‌کردند به زیارت امام حسین (ع) بروید در مواقع مختلف و به هر شکل.

۲ ابزار رسانه‌های علمای شیعه

- ۱ بین قیام منجی که نقطه امید جدی شیعه بود و مسئله کربلا رابطه ایجاد کردند.
- ۲ هر گریه و مصیبتی را بهانه کردند برای گریه و توجه به مصیبت کربلا.
- ۳ تولیدات هنری چه در قالب داستان و شعر و چه در قالب بیان‌های احساسی و تصویرپردازی‌های تخیلی ایجاد کردند.
- ۴ محتوای منابع و سخنرانی‌های خود را حول این ماجرا سامان دادند.
- ۵ پدیده فراگیر هیئت و عزاداری علنی ایجاد کردند.

۳ ابزار رسانه‌های هنرمندان شیعه

- ۱ اشعار در مدح و رثای اهل بیت (ع) به‌وفور تولید شد.
- ۲ کتاب‌های داستان و رمان تولید شد.
- ۳ تئاتر و تعزیه و پرده‌خوانی شکل گرفت و در مکان‌های عمومی انجام شد.
- ۴ استفاده از خط در کتیبه‌ها و پرچم‌ها تبدیل به یک رسم فراگیر شد.
- ۵ سرود و زمزمه‌های جمعی در میان مردم باب شد.

۴ کربلا به صورت فناوری اجتماعی

- ۱ مجلس روضه و سفره‌های معنوی در خانه‌ها توسط زنان پریا شد.
- ۲ پیاده رفتن به زیارت، یک رسم عمومی شد.
- ۳ رفتن به زیارت امام حسین (ع) عمومی شد.
- ۴ زمزمه‌های عادی مردم حتی لالایی مادران به این سمت سوق پیدا کرد.
- ۵ ذکر نام امام حسین (ع) هنگام نوشیدن آب سراسری شد.

چرا هیئت‌ها مخاطب اصلی جهاد تبیین‌اند؟

رهبر انقلاب هیئت‌ها را به‌طور خاص مخاطب جهاد تبیین دانستند، اما چرا؟

- ۱ **نسخه اصلی معصوم (ع) برای هیئت**
امام صادق (ع) از پیروان خود می‌خواستند که دور هم بنشینند، سخنان اهل بیت (ع) را با هم مرور کنند و راه اهل بیت (ع) را به هم یادآوری کنند. این کار، از خطرناک‌ترین کارهای آن زمان محسوب می‌شد (کتاب کافی، ج ۲، ص ۱۷۵).
- ۲ **کار اصلی هیئت‌ها باید اقتدا به حضرت زینب (س) برای «روشنگری» در جامعه باشند.** کربلا در کربلا می‌ماند اگر زینب نبود.
- ۳ **هیئت و سابقه مبارزه**
در زمان انقلاب، هیئت‌ها و توحه‌ها پشان به انقلاب جان می‌داد.
- ۴ **در زمان جنگ، هیئت‌ها**
کانون بسیج مردم و میداناری جبهه‌ها و تشییع شهدا بود.
- ۵ **در زمان بلایای طبیعی مثل سیل، زلزله، کرونا و... هیئت‌ها کانون جمع‌آوری امکانات و اعزام نیرو بود.**
- ۶ **یک عرصه اصلی جهاد و مبارزه هم، همیشه دفاع از مرزهای معرفتی و اسلامی جامعه است.** هیئت محل جهاد تبیین است (رهبر انقلاب- ۱۴۰۰/۱/۱۳).
- ۷ **هیئت و قدرت پایگاه اجتماعی**
بیشتر از ۱۰۰ هزار هیئت در کشور داریم. کل مخاطبان هیئت‌ها یعنی کل ایران.
- ۸ **هیئت و قدرت جمع شور و شعور**
آمیختگی عقل و احساس، ضریب نفوذ و ماندگاری پیام عاشورایی انقلاب را مضاعف می‌کند.
- ۹ **هیئت و قدرت اخلاص**
اخلاص در هیئت‌ها، جان‌های مخاطبان را هداف می‌گیرد و نه فقط منزه‌های آنها را.

و در نهایت ثمره این ۴ مقدمه کربلا ابزار مبارزه:

- ۱ همان ابتدا قیام توأین و مختار شکل گرفت. بعدها نیز قیام‌های متعدد دیگر مثل قیام زید بن علی و یحیی و عبدالله و ابومسلم و دیگران.
- ۲ حکومت‌های شیعی مثل صفویه، اسماعیلیه، سربداران و دیگران نیز با همین پرچم پیش رفت.
- ۳ قیام‌های شیعه علیه بیگانگان و استعمارگران غربی با همین شعارها و رویکردها انجام شد.
- ۴ حتی قیام‌هایی که در میان اهل سنت یا جریان‌های شیعی ناقص و غیردوازده‌امامی انجام می‌شد، با همین رویکرد پیش می‌رفت.
- ۵ انقلاب اسلامی ایران و ادامه حیات آن نیز مروه همین مقوله است. به تعبیر امام (ره) محرم و صفر اسلام را زنده نگه داشته است.

راهبرد رسانه دشمن در کربلا و جهاد تبیین زینبی

بعد از عاشورا دشمن ۴ راهبرد رسانه‌ای را دنبال کرد؛ اما این عملیات رسانه‌ای با جهاد تبیین اسرا و در رأس آن حضرت زینب (س) ناکام ماند. تقابل این دو را با هم مرور کنیم:

- ۱ **جنگ روانی با ترس**
■ اقدام دشمن: ایجاد رعب و وحشت عمومی برای مقابله با هر تحرکی علیه حکومت
- ۲ **جناح‌های بی‌رحمانه کربلا، اسارت بی‌سابقه خاندان اهل بیت (ع)، به نیزه زدن سرهای مطهر شهدا و گرداندن در شهرها همگی در این راستا بود.**
- ۳ **اقدام متقابل اسرا:** در مقابل، هیچ گزارشی از ضعف و کم‌آوردن کاروان اسرای کربلا دیده نشد؛ حتی بچه‌های کوچک.
- ۴ **عملیات توجیه و تحریف**
■ اقدام دشمن: گفتند ما بر حقیق چون علیه خروج کنندگان بر خلیفه اقدام کردیم.
- ۵ **اقدام متقابل اسرا:** خطبه‌های غم‌ساز زینب کبری (س) و امام سجاد (ع) در کوفه و شام، همه این بساط را بر هم زد.
- ۶ **جنگ روانی با القای پیروزی**
■ اقدام دشمن: تلاش کردند این روایت را جا بیندازند که دیدید خدا بر سر حسین و اهل بیتش چه آورد؟! ما پیروز شدیم؛ پس بر حقیق، اقدام متقابل اسرا: آن جمله تاریخی «ما رأیت الا جمیلاً» شرح همین پیروزی جریان سیدالشهدا است. کار را به جایی رساندند که یزید ملعون در شام بالای منبر رفت و قاتلین امام حسین (ع) را لعنت کرد و دستور داد کاروان اسرا با عزت و احترام به مدینه بازگردانده شوند.
- ۷ **پنهان کاری**
■ اقدام دشمن: پنهان کردن جنایات سپاه عمر سعد و حماسه‌های لشکر امام حسین (ع)
- ۸ **اقدام متقابل اسرا:** بیان مرثیه و روضه و خطبه درباره بردن سر ابا عبدالله (ع)، تاختن اسب روی بدن مطهر، مظلومیت عاشورا، غارت خیمه‌ها و هتک حرمت اسرا، خطوط اصلی روشنگری اهل بیت (ع) بود.